не вужче 1,2 м. Облаштувати універсальну туалетну кімнату із пеленальним столиком, кабінку-роздягальню для людей з інвалідністю із спеціальною лавочкою для зручності пропонують у громадській організації «Життя без бар'єрів».

Тільки за допомогою людей з інвалідністю можна зрозуміти, як зробити зручне і доступне середовище. Зрозуміти, чому потрібно робити так, а не інакше [5].

Список використаних джерел

1. Декларація ООН про права інвалідів [Електронний ресурс]. – URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_117
2. Кравченко О. О. Соціальна реабілітація осіб з інвалідністю: погляд у минуле та перспективи сьогодення / О. О. Кравченко // European humanities studies: State and Society. – 2017. – № 2. – S. 130–142.
3. Кравченко О. О. Соціальна реабілітація студентів з інвалідністю як ключове завдання для ВНЗ / Кравченко О. О. // Inovache vyskum v oblasti sociologie, psychologie a politologie: Medzinarodna vedecko-prakticka konferencia (Sladkovico, Slovenska republika, 2017). – Sladkovico, 2017. – С. 31–34.
4. Крисюк Г. Я. Психологічні особливості соціалізації студентської молоді / Крисюк Г. Я. // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПНУ. – К., 2009. – Т. XI, ч. 1. – 620 с.
5. Макаренко С. В. Інклюзивний реабілітаційно-соціальний туризм – новий вид реабілітації інвалідів в Україні / Макаренко С. В. – URL: https://udpu.org.ua/files/news/2016/11/03/file/6-7-8-9.pdf

Марина Федорова

БАГАТОВІКОВА ІСТОРІЯ КОПЕНГАГЕНА – НАЙЩАСЛИВІШОГО МІСТА У СВІТІ

У кожного міста – своє обличчя, своя, вироблена тривалим історичним досвідом, система самоорганізації людських співтовариств. У містах, що є своєрідними центрами «культурного тяжіння», концентруються величезні культурні цінності, і саме вони виступають в ролі ланцюга, що з'єднує минуле, сучасне, майбутнє.

Данію часто називаються країною, де живуть найщасливіші люди у світі. Копенгаген – столиця та найбільше місто країни, розташоване в Столичному регіоні на острові Зеландія і острові Амагер. Це морське місто-порт вважається самим умиротвореним і безпечним серед всіх мегаполісів Європи. Столиця Данії привітна і комунікабельна: щорічно

приймає близько 2 млн. туристів, що становить майже половину населення цієї маленької країни і набагато перевищує число самих жителів міста. Можливо, така чудова атмосфера дружелюбності і розуміння стала панувати в місті завдяки його історії [6, с. 124].

Землі, на яких розташована столиця Данії, були заселені ще 6000 років тому, але згадка про місто, що вперше зафіксована в письмових джерелах відноситься до 1043 р. Назва Копенгаген складена з двох слів: торгувати – «кебн» і гавань – «хавн». В 1167 р. король Данії Вальдемар Великий віддав заселені землі Копенгагена своєму вірному сподвижнику – єпископу Абсалону. Він побудував укріплений замок, обніс поселення фортечною стіною і облаштував гавань. Ці укріплення захищали від піратів місцеве населення і купців, які вели тут активну торгівлю [2, с. 41].

Статус торгового міста з привілеями Копенгаген отримав в 1254 р. від єпископа Якоба Ерландсена, який бажав схилити купців на свій бік у політичній боротьбі між світською і духовною владою. У середині XIV століття населення міста склало вже понад 5 тис. осіб.

У 1397 р., в результаті династичного шлюбу данської королеви Маргрете I і норвезького короля, Скандинавія була об’єднана під владою однієї корони [5]. У 1417 р. трон успадкував племінник королеви Ерік VII Померанський, він відібрав у Роскілльського єпископства м. Копенгаген, а в 1433 р. за містом офіційно був закріплений статус столиці. В 1448 р. у Копенгагені відбулася перша церемонія коронації, і на престол зійшов засновник династії Ольденбург Крістіан I. У 1479 р. він заснував Копенгагенський університет, який на сьогоднішній день є одним з найстаріших навчальних закладів Європи [2, с. 135–136].

XVI століття для Копенгагена – це епоха Реформації, графських війн за престол, зведення в місті нових районів і великих споруд. Реформація вважається однією з найважливіших віх в історії Данії, що знаменують собою кінець середньовіччя і початок нового часу. Характер цього перелому визначався швидкістю, з якою розгорталися події. З тих пір як, в Данії з’явилися перші лютеранські проповідники, і до повного торжества ідей Реформації в країні пройшло всього двадцять років.

Протягом 1528–1530 рр. городяни і члени міських муніципалітетів Копенгагена втілили в життя основні ідеї Реформації. Католицьке духовенство було частково вигнано, багато церков закрито, найбільші з них були зайняті проповідниками лютеранства.

1534–1536 рр. Данію охопили графські війни – міжусобна боротьба за престол, і Копенгаген опинився в самому центрі цих подій. Після тривалої облоги місто впало, і до липня 1536 р. влада старшого сина данського короля Фредеріка I, Крістіана III була встановлена на всій території Данії. Придушивши повстання, Крістіан III провів в 1536 р. Реформацію [2, с. 145].

Після того, як хвилювання уляглися, місто продовжило розвиватися і

істотно розширило свої торговельні зв'язки. Головні перетворення міста почалися в 1588 р. з вступом на престол Крістіана IV (1588–1648 рр.). Це період в історії міста ознаменувався будівництвом Арсеналу, біржі Берсен і будівлі обсерваторії (Кругла башта), заснуванням міжнародної торгової Данської Ост-Індської компанії (1616 р.).

Столиця займала привілейоване становище в економічній політиці, яку проводив абсолютизм. Місто володіло монопольними правами на торгівлю тютюном, винами, закордонним спиртним і сіллю. Зростання Копенгагена було наслідком посилення держави. Королівський двір, органи центральної адміністрації та армія становили чималу частину населення столиці, і за рахунок їх обслуговування і постачання існувала досить значна група городян [2, с. 222].

У XVII столітті через нескінченні невдалі війни зі Швецією данській столиці було завдано значної шкоди. XVIII століття почалося з епідемії чуми 1711 р , що забрала життя тисяч городян. У 20-ті рр. відбулося кілька спустошуючих пожеж, будинки почали зводити з каменю і цегли.

Вкрай важким видався для Копенгагена і початок XIX-го століття. Морська баталія в квітні 1801 р. між англійським і данським флотами, бомбардування Копенгагена в 1807 р. мали для міста ряд негативних наслідків. Данія, що до цього дотримувалась нейтралітету, виявилася втягнутою в наполеонівські війни в рамках англо-данської війни, до кінця якої фактично стояла на межі фінансового та політичного краху.

XIX століття увійшло в історію під назвою «Золотий вік Данії», знайшовши своє відображення в живописі, архітектурі, музиці та літературі. У другій половині XIX століття Копенгаген істотно розширив свої кордони і пережив потужну хвилю індустріалізації, що перетворила місто у великий промисловий і адміністративний центр. Населення міста на цей момент вже складало 500 тис. [5].

В Першій світовій війні Данія дотрималась нейтралітету. 11 березня 1916 р. в столиці відбулася нарада міністрів закордонних справ трьох скандинавських країн, на якій обговорювалися шляхи збереження нейтралітету і забезпечення торгівлі і мореплавання, економічна і торгова політика в ході війни. Копенгаген завдяки торгівлі як з Великобританією, так і з Німеччиною процвітав. Вступ у квітні 1917 р. у війну США на боці Антанти вплинув на хід війни і позначився на данській торгівлі [1, с. 36–37].

У міжвоєнний період Копенгаген активно забудовувався. У 30-ті рр. були споруджені мости через протоки Малий Бельт та Сторстрем, прокладені швидкісні залізничні магістралі, а також приміська гілка, яка з'єднала Копенгаген з бурхливо зростаючими районами масової забудови.

У роки Другої світової війни Данія була окупована гітлерівською Німеччиною [5]. 9 квітня 1940 р. о 4 годині 20 хвилин ранку німецький посол у Копенгагені С. Ренті-Фінк вручив меморандум, в якому йшлося про те, що зважаючи на ситуацію, а саме намірів Англії оволодіти базами в

Данії і Норвегії, німецьке керівництво змушене окупувати Данію, територіальну цілісність та політичну незалежність якої воно гарантує, але попереджає, що будь-який опір буде негайно придушуватися.

О 5 годині ранку, ще до того як міністри і генерали зібралися на екстрену нараду у короля, щоб обговорити меморандум, почалася висадка німецьких військ на територію Данії. О 6 годині уряд і король Крістіан X дали згоду на окупацію. До 9 години ранку гітлерівські війська зайняли порти та інші стратегічно важливі пункти. Активні бойові дії почалися в Данії пізніше, ніж в інших країнах.

Однією з форм протесту у Копенгагені був «альсанг» – «загальний спів». На багатолюдних сходках, що збирали від 15 до 700 осіб, виконувалися гімни, патріотичні пісні, оди на честь короля. Данці носили в петлицях червоно-білі прапорці, національні головні убори. Очевидно, що данці прагнули до єднання, символом якого, тепер вже не формальним, став король. Натовпи копенгагенців супроводжували короля під час його щоденних прогулянок верхи по місту. 26 вересня 1940 р. – день 70-річчя Крістіана X був відзначений як національне свято.

У квітні 1940 р. проти окупантів були здійснені перші диверсії. Патріотичний підйом, що охопив країну, став передумовою виникнення масового руху Опору. 1944 рік відзначився Копенгагенською «забастовкою». 26 червня окупаційна влада оголосила про введення в Копенгагені комендантської години. Це лише підлило масла у вогонь: сутички німецьких солдатів з беззбройним народом призводили до жертв. Незабаром страйк поширилася по всій країні.

2 липня Рада свободи закликала данців продовжувати боротьбу до тих пір, поки окупаційна влада не припинить обстріл мирних громадян, не відмовиться від репресій та не скасує комендантську годину. Копенгагенський страйк, виникнувши стихійно, був підтриманий майже всім населенням столиці. З того моменту Рада свободи фактично керувала країною. 4 травня 1945 р. данці почули повідомлення про капітуляцію Німеччини [1, с. 130–153]. Після закінчення війни був розроблений інноваційний проект розвитку Копенгагена, відомий як план «Фінгер», реалізація якого почалася в 1947 р.

З кінця 60-х рр. Копенгаген став ще однією столицею – молодіжного руху хіпі, які поселилися в покинутих кварталах міста. У 2000 р. Ересуннський міст з’єднав Копенгаген зі шведським містом Мальме. У 2002 р. введений в експлуатацію метрополітен, який вважається найбезпечнішим в Європі. У 2011 р. Копенгаген зайняв третю позицію в рейтингу 25 кращих міст світу. В 2013 р. британський журнал «Monocle» поставив данську столицю на перше місце в рейтингу міст світу найбільш сприятливих для постійного проживання. В 2016 р. Данія посіла перше місце у Всесвітньому звіті щастя. Станом на 2018 р. Копенгаген – це великий сучасний мегаполіс з населенням 615 993 чоловік [4, с. 6–7].

Данія та Копенгаген відомі своєю життєвою філософією хюґе, що допомагає створити атмосферу спокою, тепла й гармонії та вчить радіти життю. Данія славиться, як батьківщина Ганса Крістіана Андерсена, лего, данського дизайну, а також своєю любов'ю до велосипедів [3].

Справжньою окрасою Копенгагена є його палаци. Особливо вражає своєю красою королівська резиденція Амалієнборг. Перед палацом щодня опівдні відбувається барвиста церемонія зміни королівської варти – справжнє шоу, що збирає численних глядачів. Ставні гвардійці, одягнені в червону з білим форму і традиційні високі пухнасті шапки з ведмежого хутра, виконують церемоніал з особливою урочистістю і з підняттям прапора, якщо в резиденції в цей момент перебуває нинішня королева Данії Маргрете II. Вона користується великою любов'ю і повагою підданих, є взірцем інтелектуального і творчого монарха.

В 1996 р. Копенгаген було обрано культурною столицею Європи, в місті існують 62 музеї. Унікальним за багатством зібраних матеріалів і використання найсучаснішого музейного оснащення є найбільший в Північній Європі данський Національний музей. Замок Розенборг – єдиний палац епохи короля Крістіана IV, внутрішня обробка і оздоблення якого збереглися без змін з моменту завершення будівництва (1633 р.) – славиться своїм Музеєм данських королів.

XX століття подарувало Копенгагену ще одне диво паркового мистецтва – Леголенд. Для його створення були використані 44 млн. «кубиків» Лего. На Новій Королівській площі міста знаходиться Королівський театр опери та балету – головна Національна сцена країни. А неподалік від нього в красивому будинку червоного кольору – Біржа.

Ньюхавн («Нова гавань») вважається самим елегантним районом Копенгагена. Він почав забудовуватися після 1673 р. Цей район являє собою нескінченну низку акуратних, розфарбованих в різні кольори будиночків по обидві сторони набережної і численних вітрильників, що мальовниче погойдуються у вузькому каналі.

Ньюхавн – улюблене місце художників, фотографів, журналістів і туристів. І всі, звичайно ж, прагнуть зафіксувати себе поруч зі знаменитою Русалочкою – героїнею казки Крістіана Андресена. Ця бронзова красуня з'явилася в Копенгагені в 1913 р. Автор її відомий данський скульптор Едвард Еріксен [6, с. 124–126].

Отже, Копенгаген – місто королів та королев, велосипедів та кав'ярень, цукерень та легенд. А розповісти про всі визначні пам'ятки данської столиці навряд чи можливо, бо, за мірками фахівців, їх кількість на один квадратний метр площі перевищує всі межі і це зрозуміло, враховуючи вік цього міста. Копенгаген – місто щасливих людей, бо щастя дуже часто є тим, як сприймаємо себе, свою країну і своє довкілля. Розкриваючи секрет філософії хюґе можна стверджувати, що жити щасливо по-данськи можна у будь-якій частині світу!

Список використаних джерел

1. История Дании. XX век. – Москва: Наука, 1998. – 379 с.
2. История Дании / [П. Хельге, П. Р. Карстен, Б. Герда та ін.]. – Москва: Весь мир, 2007. – 588 с.
3. Мік Вікінг Маленька книга хюґе. Як жити добре по-данськи / Мік Вікінг. – Харків: КСД, 2017. – 288 с.
4. Обухова О. И. Копенгаген. Жемчужина Скандинавии / О. И. Обухова. – Москва: Вече, 2012. – 320 с.
5. Ткач Е. История Копенгагена [Електронний ресурс] / Елена Ткач // Достопримечательности Скандинавии. – 2014. – Режим доступу: http://www.norsktour.com/tips/denmark/istorija-kopengagena/.
6. 50 знаменитых городов мира / В. М. Скляренко, О. Я. Исаенко, Т. В. Иовлева, Я. О. Батий. – Харьков: Фолио, 2004. – 528 с.

Аліна Фролова

ІНСТИТУТ ФАВОРИТИЗМУ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ ПРИ ФРАНЦУЗЬКОМУ ДВОРІ

Інститут фаворитизму цікавий сьогодні не лише історикам. Його вивчають політики і соціологи, які вбачають потребу відділити проблему від історичного контексту і подивитися на механізм його дії в сучасному суспільстві. Хоча історичний контекст не менш важливий і цікавий. Адже через фаворитизм можна подивитися на внутрішню політику любої держави, визначити і порівняти взаємодії різних груп (наприклад, при королівському дворі), які діяли через другу особу – фаворита. Звісно фаворитами королів були представники обох статей. Фаворити керували аристократичними родинами і більшими групами, організовували змови, схиляли правителів до дій по відношенню до певних осіб (піднесення близьких собі, надання власності і пільг, або, навпаки, позбавлення життя і волі, відбирання власності та посад), створювали клани, посиленні родинними і шлюбними зв’язками.

Варто детальніше подивитися на сутність явища фаворитизму. Насамперед, фаворитизм – це прояв людської природи, суб’єктності і вибірковості. У обраного з’являється можливість просувати свої ідеали, реалізувати власну мету, давати оцінку оточуючим, визначати їх статус. При цьому важливу роль відігравали якості особистості: воля, інтелект, інтуїція, здатність до різноманітної комунікації [4, с. 27]. Фаворитів виділяють особливі якості: фізична сила, краса, талант адміністратора чи військового, здатність до інтриги. Необов’язкова наявність усіх рис, проте всі фаворити однозначно вирізнялися величезною життєвою силою.

Фаворитами необов’язково ставали прийнявши раціональне рішення